

Aanvullend vleermuisonderzoek

Wet natuurbescherming, soortenbescherming

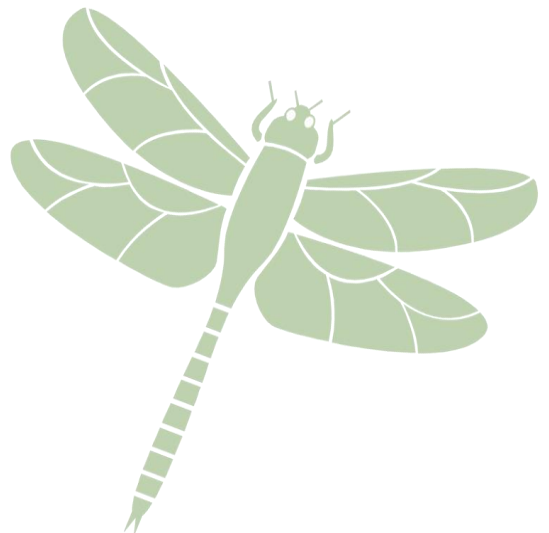
Schijndelseweg 170 in Boxtel

Opdrachtgever: Helder Projectontwikkeling bv
Contactpersoon: de heer E. Donker

Kenmerk: Roev-19-aanv-01
Datum: 26 juli 2019

Opdrachtnemer: Florauna Natuuradvies
Auteur: mevrouw N. Schuurmans MSc

Aanvrager	Helder Projectontwikkeling Rithsestraat 20 4813 GX Breda
Contactpersoon	De heer E. Donker
Telefoon	06 290 76 835
E-mail	info@hipo.nl
Kenmerk	Roelv-19-aanv-01
Datum	26 juli 2019
Opgesteld door	Florauna natuuradvies Nicole Schuurmans
Telefoon	06 555 15 199
E-mail	florauna.natuuradvies@gmail.com

Florauna natuuradvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Florauna natuuradvies; opdrachtgever vrijwaart Florauna natuuradvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Florauna natuuradvies, nog mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer:

Deze QuickScan is een potentie-inschatting naar (beschermde) soorten die in een gebied kunnen voorkomen, in combinatie met een toetsing aan de Wet natuurbescherming. Het veldbezoek betreft een momentopname en het beoordelen van een locatie naar de aanwezigheid van (beschermde) soorten en geschikt leefgebied voor (beschermde) soorten. Indien bij werkzaamheden in de toekomst toch soorten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en dient gehandeld te worden naar de wet- en regelgeving met betrekking tot de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Mogelijk is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	3
1. INLEIDING	4
1.1. Leeswijzer	4
2. ONDERZOEKSLOCATIE.....	5
2.1. Beschrijving onderzoekslocatie.....	5
2.2. Geplande ingreep	5
3. ONDERZOEKSMETHODE	8
3.1. Vleermuisonderzoek	8
3.2. Gierzwaluw.....	9
3.3. Huismus.....	9
4. RESULTATEN	11
4.1. Vleermuisonderzoek	11
4.2. Gierzwaluwen	12
4.3. Huismussen.....	13
5. CONCLUSIE EN AANBEVELING	15
BIJLAGE I. Geraadpleegde Literatuur	16

1. INLEIDING

Aan de Schijndelseweg 170 in Boxtel is het voornemen om de bestaande bebouwing, een voormalig restaurant, te amoveren en hier nieuwbouw te realiseren. Uit de quicscan van 2018 is gebleken dat verblijfplaatsen voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen niet uit te sluiten zijn. In augustus – september 2018 is onderzoek gedaan naar paar- en winterverblijfplaatsen voor vleermuizen.

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen geen aanwezige beschermde plant- of diersoorten en groei- of verblijfplaatsen aantasten. In augustus 2018 is een quickscan uitgevoerd waaruit naar voren is gekomen dat de aanwezige bebouwing geschikt is voor vleermuizen. Alle in Nederland levende vleermuizen zijn beschermd door de Wnb, onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn). Hieruit volgend is dan ook in de periode augustus 2018 – september 2018 aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen.

Het uitgevoerde onderzoek bestond uit zes veldbezoeken. Voorliggende rapportage betreft een overzicht met de resultaten van het onderzoek naar verblijfplaatsen van de gierzwaluw en huismus en onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens bevat het rapport aanbeveling voor vervolgstappen.

1.1. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt omschreven hoe de onderzoekslocatie eruit ziet, hoe deze momenteel gebruikt wordt en wat de eigenaar van plan is in het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 3 bespreekt de onderzoeksmethodiek. Hoofdstuk 4 geeft de resultaten weer en in hoofdstuk 5 wordt afgesloten met de conclusie en aanbevelingen.

2. ONDERZOEKSLOCATIE

2.1. Beschrijving onderzoekslocatie

Het plangebied is gelegen aan de Schijndelseweg 170 te Boxtel, gemeente Boxtel in de provincie Noord-Brabant. Het onderzoeksgebied betreft alleen de bebouwing in het plangebied. Het gebouw bestaat deels uit laagbouw en deels uit twee verdiepingen.

Figuur 1 Satellietbeeld van de huidige situatie. Het plangebied is rood omlijnd.

2.2. Geplande ingreep

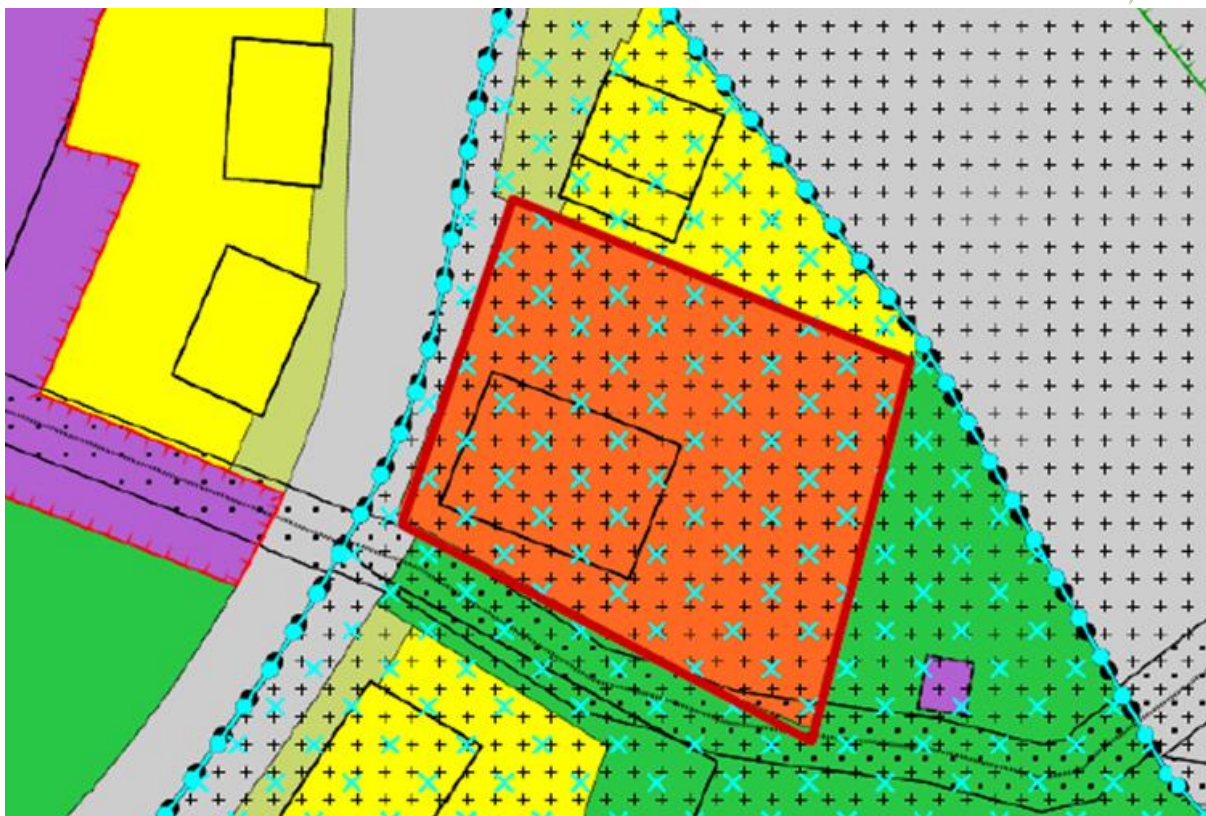
De planlocatie is in het bestemmingsplan 'Boxtel-Oost', vastgesteld op 4 september 2014 door de gemeente Boxtel, aangewezen als 'horeca'. Om de geplande nieuwbouw van 8 woningen te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat het bestemmingsplan gewijzigd wordt naar de bestemming 'wonen'. De aanwezige bebouwing van het voormalig Chinese restaurant zal geamoveerd worden waarna de grond bouwrijp gemaakt wordt.

Vervolgens kan de bouw van nieuwbouwwoningen aanvangen. De planlocatie is in de huidige situatie volledig verhard en bestaat grotendeels, naast het restaurant, uit parkeerterrein.

Figuur 2 Impressie van voorgenomen situatie

Figuur 3 Vigerend bestemmingsplan

3. ONDERZOEKSMETHODE

3.1. Vleermuisonderzoek

Het aanvullend vleermuisonderzoek richt zich op de gebruiksfunctie van vleermuizen in het plangebied. In 2018 is onderzoek uitgevoerd naar de paar- of winterverblijfplaatsen in- en rondom het plangebied door Natuur Inclusief. Voor de paar- en winterverblijfplaatsen wordt verwezen naar het onderzoeksrapport van Natuur Inclusief. In 2019 heeft Florauna natuuradvies onderzoek gedaan naar de zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Voorliggend rapport behandelt enkel het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen. Tevens wordt er gekeken naar de soortsaamenstelling en aantallen van de voorkomende vleermuizen in het gebied.

De onderzoekslocatie is door mevrouw N. Schuurmans MSc onderzocht tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden. In totaal zijn drie veldbezoeken uitgevoerd. De methodiek van het inventariseren is bepaald aan de hand van de soort specifieke kennisdocumenten van BIJ12 en het Protocol Vleermuisinventarisaties (maart 2017) door Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.

Gedurende het aanvullend vleermuisonderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd aansluitend op de in augustus 2018 uitgevoerde quickscan en het in augustus en september 2018 uitgevoerde vleermuisonderzoek naar paar- en winterverblijfplaatsen, zie tabel 1 voor de specifieke bezoeken. Het onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergebieden en belangrijke vliegroutes van gebouwbewonende vleermuizen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden tijdens het uitvliegtijdstip en het invliegtijdstip van vleermuizen, respectievelijk rond zonsondergang en zonsopkomst. Tijdens het onderzoek naar kraam- en zomerverblijfplaatsen is gekeken naar uitvlieg- en invlieggedrag van vleermuizen en waarnemingen van sociale geluiden van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens de zomer- en paarperiode. Tevens is er gekeken naar belangrijke vliegroutes en/of foerageergebieden in het onderzoeksgebied. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector Pettersson M500-384. De opgenomen geluiden, indien noodzakelijk, geanalyseerd met specifieke software BatExplorer, versie 2.0.4.0.

Tabel 1. Data uitgevoerde veldbezoeken vleermuisonderzoek

Datum	Tijdstip	Deelgebied	Type onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
26 april 2019	04:15 – 06:30 uur	Hele plangebied	Zomerverblijfplaatsen Vliegroutes Foeageergebieden	+/- 10°C	2 Bft	Geen bewolking
27 mei 2019	21:30 – 23:45 uur	Hele plangebied	Zomer- en kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foeageergebieden	+/- 17°C	3 Bft	Geheel bewolkt
28 juni 2019	22:00 – 00:10 uur	Hele plangebied	Zomer- en kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foeageergebieden	+/- 19°C	3 Bft	Licht bewolkt

3.2. Gierzwaluw

Het aanvullend gierzwaluwonderzoek richt zich op de gebruiksfunctie van gierzwaluwen in het plangebied. Florauna natuuradvies voert het onderzoek uit naar verblijfplaatsen van gierzwaluwen in de periode half mei tot half juli 2019 door middel van het waarnemen van invliegende gierzwaluwen en het gedrag van gierzwaluwen in het plangebied.

De onderzoekslocatie is door mevrouw N. Schuurmans MSc onderzocht tijdens de periode van 1 uur vóór zonsondergang tot zonsondergang, waarin gierzwaluwen hun verblijfplaatsen invliegen. In totaal zijn drie veldbezoeken uitgevoerd, waarvan ten minste één ronde is uitgevoerd in de periode dat de jongen zijn uitgekomen voordat zij het nest verlaten. De methodiek van het inventariseren is bepaald aan de hand van de soort specifieke kennisdocumenten van BIJ12 en het Inventaristatie protocol van Netwerk Groene Bureaus, in samenwerking met SOVON.

Gedurende het aanvullend gierzwaluwonderzoek naar nestplaatsen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd aansluitend op de in augustus 2018 uitgevoerde quickscan, zie tabel 2 voor de specifieke bezoeken. Het onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op de aanwezigheid van nestplaatsen en foerageergebieden van gierzwaluwen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden tijdens het invliegtijdstip tussen 1 uur vóór zonsondergang tot zonsondergang. Tijdens het onderzoek naar nestplaatsen is gekeken naar invlieggedrag van gierzwaluwen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens de periode dat gierzwaluwen gebruik maken van hun nesten in Nederland. Tevens is er gekeken naar belangrijke foerageergebieden in het onderzoeksgebied.

Tabel 2. Data uitgevoerde veldbezoeken gierzwaluwonderzoek

Datum	Tijdstip	Deelgebied	Type onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
15 mei 2019	20:30 – 21:45 uur	Hele plangebied	Gierzwaluw nestplaatsen	+/- 13°C	2 Bft	Bewolkt
27 mei 2019	20:30 – 21:45 uur	Hele plangebied	Gierzwaluw nestplaatsen	+/- 17°C	3 Bft	Geheel bewolkt
28 juni 2019	21:00 – 22:10 uur	Hele plangebied	Gierzwaluw nestplaatsen	+/- 19°C	3 Bft	Licht bewolkt

3.3. Huismus

Het aanvullend huismusonderzoek richt zich op de gebruiksfunctie van vleermuizen in het plangebied. Florauna natuuradvies heeft onderzoek uitgevoerd naar nest-indicerend gedrag van huismussen. Het onderzoek naar verblijfplaatsen van huismussen heeft plaatsgevonden in de periode van 1 april – 20 juni 2019.

De onderzoekslocatie is door mevrouw N. Schuurmans MSc onderzocht tijdens voor de huismus gunstige weersomstandigheden. In totaal zijn twee veldbezoeken uitgevoerd. De methodiek van het inventariseren is bepaald aan de hand van de soort specifieke

kennisdocumenten van BIJ12 en het soorteninventarisatieprotocol van Netwerk Groene Bureaus, in samenwerking met SOVON.

Gedurende het aanvullend huismusonderzoek naar nestplaatsen zijn twee veldbezoeken uitgevoerd aansluitend op de in augustus 2018 uitgevoerde quickscan, zie tabel 3 voor de specifieke bezoeken. Het onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op het gedrag van huismussen in het plangebied. Het onderzoek heeft plaatsgevonden tijdens geluidsluwe momenten tussen zonsopkomst en zonsondergang. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens de periode waarin huismussen nest-indicerend gedrag vertonen. Tevens is er gekeken naar belangrijke foerageergebieden in het onderzoeksgebied.

Tabel 3. Data uitgevoerde veldbezoeken huismusonderzoek

Datum	Tijdstip	Deelgebied	Type onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
2 april 2019	10:00 – 11:15 uur	Hele plangebied	Huismus nestplaatsen	+/- 11°C	2 Bft	Licht bewolkt
17 april 2019	10:30 – 11:40 uur	Hele plangebied	Huismus nestplaatsen	+/- 14°C	3 Bft	Geheel bewolkt

4. RESULTATEN

4.1. Vleermuisonderzoek

Gedurende het onderzoek is de gewone dwergvleermuis aangetroffen in het plangebied.

Gewone dwergvleermuis – Pipistrellus pipistrellus

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland. De kleine bruin gekleurde vleermuis is een flexibele soort die zowel in gesloten als open landschappen, van stadscentra tot op het platteland voorkomt. De soort is een echt gebouw bewonende soort waarbij hij een voorkeur heeft voor spleetvormige holten in spouwmuren, achter gevelbekleding en onder daken. In de kraam- en winterperiode kan het aantal dieren bij elkaar variëren van enkele tientallen tot tweehonderd en soms wel duizenden dieren. Foerageren doet de gewone dwergvleermuis langs lijnvormige structuren van de opgaande vegetatie, langs bosranden, de bebouwing, bij water maar daarnaast ook vaak in tuinen en rond straatlantaarns.

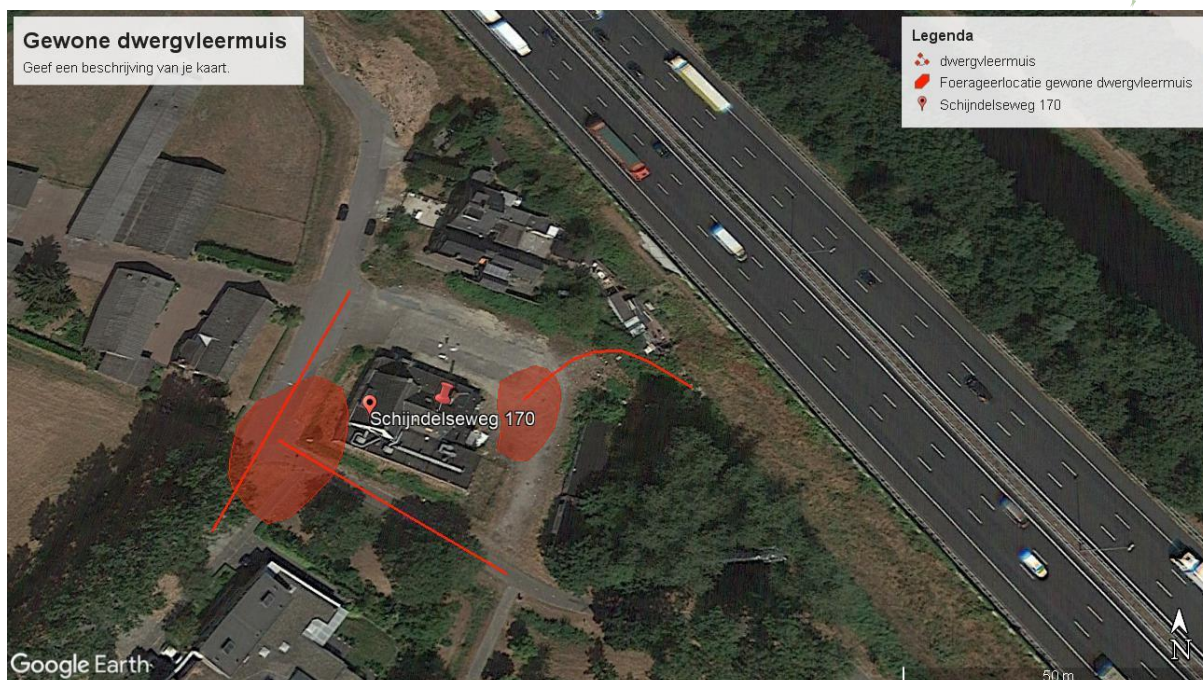
Tijdens de veldbezoeken is de gewone dwergvleermuis in- en rond de onderzoekslocatie aangetroffen. Het gaat hierbij om circa 5 individuen per bezoek. De soort is zowel overvliegend- als foeragerend aangetroffen. Zie figuur 4 voor de soortenkaart gewone dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen

Gedurende de veldbezoeken in de zomer- en kraamperiode is aan de oostkant van de bebouwing zwermgedrag waargenomen. Door dit zwermgedrag is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een zomerverblijfplaats aanwezig in de bebouwing. De locatie, waar het zwermgedrag is waargenomen, is aan de zuidzijde van de bebouwing vlak onder de nok (figuur 5).

Foerageergebieden en vliegroutes

Gedurende de veldbezoeken worden rondom de planlocatie en in de straten 5 tot 10 foeragerende dieren aangetroffen. Aangezien de dieren gedurende de hele onderzoeksperiode waarneembaar zijn kan worden aangenomen dat de dieren hier een vaste foerageerlocatie hebben. Vliegroutes van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen langs de bomen ten zuiden van het plangebied en ten oosten van het plangebied. Verder vliegen vleermuizen in het open deel van de Schijndelseweg ten westen van het plangebied, hier is verder geen geleiding aanwezig.

Figuur 4 Soortenkaart gewone dwergvleermuis.

Figuur 5 Zwermlocatie gewone dwergvleermuis

4.2. Gierzwaluwen

De gierzwaluw is een vogel welke van eind april tot en met juli in Nederland te vinden is. Buiten deze periode trekken de vogels naar Afrika. De soort nestelt in Nederland alleen in bebouwingen, bij voorkeur in hoge gebouwen en wat oudere stadswijken. Hierbij wordt er gebruik gemaakt van holtes en spleten onder dakranden en dakpannen en zolders van kerktorens. De grootte van kolonies kunnen variëren waarbij de dieren 's ochtends en 's avonds achter elkaar aanvliegen.

Tijdens de avondbezoeken is er gekeken naar invliegende dieren en naar indicaties van verblijfplaatsen zoals ontlasting onder de invliegopeningen. Gedurende alle 3 de avondbezoeken zijn enkel laag overvliegende gierzwaluwen aangetroffen die geen enkele binding met het plangebied toonden (figuur 6). Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Figuur 6 Soortenkaart gierzwaluw.

4.3. Huismussen

De huismus is een klein bruin vogeltje welke in bijna heel Nederland voorkomt. De soort is erg honkvast en heeft maar een functioneel leefgebied met een straal van circa 100 á 200 meter. Omdat de huismus een prooidier is, voor bijvoorbeeld sperwer, is het essentieel dat het leefgebied voldoende schuil- en vluchtmogelijkheden bevat. Nestplaatsen bevinden zich dan ook bij voorkeur onder dakpannen, in kieren of gaten, in klimop of dichte groenblijvende struiken. Huismus is een sociale soort welke in kolonies leeft van enkele tot soms wel honderd broedparen. Per jaar, tussen begin april en augustus, worden er twee tot drie legsels grootgebracht. Meerdere legsels zijn noodzakelijk om de populatie in stand te houden.

Tijdens de ochtendbezoeken is er gekeken naar de aanwezigheid van huismus in het plangebied. Gedurende beide ochtendbezoeken zijn huismussen aangetroffen. De huismus maakt gebruik van het struweel en de bomen die ten noorden, oosten en ten zuiden van het gebouw staan voor schuilgelegenheid en foerageergebied. Nest-indicerend gedrag is tijdens de bezoeken niet waargenomen. Er waren tijdens de onderzoeksrondes tientallen huismussen aan het foerageren in het struweel in en om het plangebied. Figuur 7 geeft de soortenkaart van de huismus weer.

Figuur 7 Soortenkaart huisbus.

5. CONCLUSIE EN AANBEVELING

Gierzwaluwen en huismussen zijn vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Gierzwaluwen en huismussen zijn voor hun nestplaats afhankelijk van beschikbare ruimtes zoals onder dakpannen. Bij sloopwerkzaamheden kunnen deze beschermde verblijfplaatsen verloren gaan. Gierzwaluwen en huismussen zijn strikt beschermd in het kader van de Wnb onder artikel 3.1 (Vogelrichtlijn). Hierdoor zijn alle verblijfplaatsen van gierzwaluwen beschermd tegen verstoren, vernietigen en/of doden van individuen, hun vaste nest- en verblijfplaatsen en belangrijke foerageergebieden en vliegroutes.

Hoewel sommige vleermuissoorten vrij algemeen voorkomen in Nederland blijven ze erg kwetsbaar. Vleermuizen zijn niet in staat om zelf een verblijfplaats te creëren. Ze zijn dan ook volledig afhankelijk van bestaande ruimtes welke zij in gebruik kunnen nemen als verblijfplaats. Daarnaast maken vleermuizen jaren achter elkaar gebruik van dezelfde foerageergebieden en vliegroutes. Landschappelijke ingrepen kunnen grote negatieve effecten op de soortgroep hebben. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn dan ook strikt beschermd in het kader van de Wnb onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn). Hierdoor zijn alle vleermuizen beschermd tegen het verstoren, vernietigen en/of doden van individuen, hun vaste rust- of verblijfplaatsen en belangrijke foerageergebieden en vliegroutes.

Van de gierzwaluw en de huismus zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Wel zijn tientallen foeragerende huismussen aangetroffen in en direct om het plangebied. Hiermee zijn de foerageerplekken te kwalificeren als essentieel. Bij het verwijderen van het struweel en de struiken gaat dan ook foerageergebied van de huismus verloren. Dit betekent dat er in het leefgebied een essentieel onderdeel verdwijnt wat een overtreding is op de verbodsbepalingen van de Wnb. Maatregelen zullen dan ook genomen moeten worden om de effecten te minimaliseren. Daarnaast is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

Het onderzoek heeft aangetoond dat er met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is binnen het plangebied. Met de aanwezigheid van dit paarterritorium kan een paarverblijfplaats niet worden uitgesloten. Het paarterritorium bevindt zich aan de oost en zuidzijde van het plangebied. Bij de sloop van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Dit betekent een overtreding op de verbodsbepalingen van de Wnb. Maatregelen zullen dan ook genomen moeten worden om de effecten te minimaliseren. Daarnaast is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

Wij bevelen aan om een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wnb. Wij bevelen tevens aan om maatregelen te treffen, welke noodzakelijk zijn om een ontheffing te kunnen verkrijgen. De ontheffing dient aangevraagd te worden voor de gewone dwergvleermuis en de huismus, tevens dienen voor deze soorten maatregelen getroffen te worden voor, tijdens en na de sloop en in de toekomstige situatie.

BIJLAGE I. Geraadpleegde Literatuur

BIJ12, juli 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Korsten, E. (2012). Vleermuiskasten. Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Korsten, E., Limpens, H., Bouwman H. & Reinhold J. (2011). Vleermuisvriendelijk bouwen, Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad.

Limpens, H., Mostert, K. en Bongerd, W. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. KNNV Uitgeverij. Utrecht.

Henrard, E. (2018). Notitie aanvullend vleermuisonderzoek Schijndelseweg 170 te Boxtel. Natuur Inclusief, 2018.

Schuurmans, N. (2018). Quickscan Schijndelseweg 170 te Boxtel. De Roever omgevingsadvies, 2018.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur (2017). Vleermuisprotocol 2017.